

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 17. septembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 106.

Gospodarske prilike v Dravski banovini na letošnjem izvozniskem kongresu.

I.

Moderniziranje naših cest in avtobusni promet.

Letošnji izvozniski kongres se je vršil ob splošni pasivnosti in dezinteresiranosti aktivnih gospodarskih krogov. Udeležba se je omejila skoro izključno na zbornične tajnike s par predsedniki in delegati ter na referente iz strokovnih ministerstev. Širši gospodarski krogi niso pokazali zanimanja za težke probleme, katere je imel kongres na dnevnem redu, zanašajoč se, da bodo pač poklicni tajniki našli primerne solucije za najbolj pereča vprašanja. Ta pojav postaja v ostalem skozbolj karakteristična splošna poteza v našem gospodarskem življenju.

Sklicatelji kongresa so bili postavili razpravam težke naloge in priznati se mora, da so zbornice, ki so bile prevzele posamezna poročila, izvršile odlično svojo nalogo in dale ponoven dokaz, kako važnega in dalekosežnega pomena so za našo gospodarsko politiko. Poročila, ki so bila podana na kongresu, predstavljajo samo po sebi že debelo knjigo, ki vsebuje nebroj aktualnih statističnih podatkov in najnovejših informacij iz vseh krajev naše prostrane države ter nudijo tako dragoceno gradivo za reševanje naših gospodarskih vprašanj. Mariborsko skupino zveze industrijcev je zastopal dir. A. Krejči iz Ruš, Zbornico TOI generalni tajnik g. I. Mohorič in Zvezo industrijcev iz Ljubljane tajnik g. D. Goriup.

Letošnji izvozniski kongres pa se je ločil od prejšnjeletnih zlasti v tem, da je vsako poročilo izzvalo živahno razpravo in temperamentno debato. Niz govornikov se je vrstilo, da dopolnijo sliko gospodarskih prilik po vseh banovinah. Političen tisk ni bil v stanju, da razvrsti in v svojih poročilih pravilno oceni važnost posameznih poročil. Omejil se je zato na oficijelne komunikate, kakor je v zadnjem času že sploh navajen, o diskusiji pa sploh ni prinesel nikakih poročil.

Rezolucija kongresa, ki razmotriva celokupno stanje našega obrtništva industrije in trgovstva, samoumevno ni mogla v par stavkih reproducirati tega kar so donesle večmesečne študije najboljših strokovnjakov iz zborničnih tajništva kot rezultat proučevanja poedinih problemov. Izpadla je precej obsežno, pa nudi zato tem jasnejši vpogled, koliko je treba na tem polju še graditi in ustvarjati, da rešimo vsaj najvažnejša vprašanja.

Interesanten je bil govor trgovinskega ministra dr. K. Kumanudija. V njem je z vladnega mesta jasno povedano našim agrarcem, da naj predvsem v lastni državi iščejo tržišče in odjemalce za svoje proizvode in da je zato treba v čimvečjem obsegu jačati domača tržišča. S tem je dana jasna smernica naši bodoči gospodarski politiki.

Po ministrovem govoru smo z velikim interesom poslušali, kako visoke svote troši kmetijski oddelek beograjske trgovske zbornice za poskuse, da bi se tuja semena, sadja, perutnina in drugi proizvodi aklimatizirali in vpeljali pri nas. Imam utis, da naši kmetijski krogi na to delo ne polagajo zadostne pažnje in da dosedaj sploh niso znali izkoristiti prilik, ki

jim jih nudijo milijonski fond, ki jih upravlja beograjska trgovska zbornica in iz katerih bi za razne pospeševalne akcije v prilog poljedelstva v naših krajih, lahko dobili zelo izdatne podpore. Izgleda, kakor da plavamo v Dravski banovini res v takem blagostanju in izobilju, kakor nas je nedavno opisal naš stari prijatelj načelnik g. Milivoje Savić ter da smo preveč naduti, da bi se interesirali za podpore, ki nam po vsej pravici gredo in ki bi jih z lahkoto mogli doseči.

Zelo aktualno je bilo vprašanje avtobusnega prometa in naših cest, ki je tvorilo drugo točko dnevnega reda. Podgoriška zbornica je izdelala o tem interesantno poročilo, ki se nanaša predvsem na kraje, kjer sploh ni nikakih železnic. V razpravi pa se je debata raztegnila tudi na vse ostale kraje, ker je vprašanje cest tudi v banovinah z najgostejšo železniško mrežo zelo aktualno in razvoj avtobusnega prometa, kljub vsem težkotam in bremenom, naravnost frapantno.

V razpravi o cestah je ugotovil zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorič, da imamo v Dravski banovini 65 avtobusnih podjetij z voznim parkom 170 avtobusov. V obratu je 109 zasebnih avtobusnih prog in 17 poštinskih avtomobilskih prog. Dolžina eksploatairanih privatnih prog znaša 2696 km, poštinskih pa 482.5 km. Količnega pomena je postal avtobus za trgovski promet, je razvidno iz tega, da je bilo po statističnih podatkih zadruga avtobusnih podjetij v Ljubljani, lani prepeljana samo v Ljubljano z avtobusi nad 560.000 potnikov. Vozni park avtobusnih prog predstavlja vrednost nad 25 milijonov Din in je plačal lani samo na državnih dajatvah 4.27 milijona dinarjev, 8.2 milijona dinarjev pa na banovinskih davščinah. V te davščine pa niso vštete dajatve za prekomerno obrabo cest, niti carina na vozila in mnogi drugi drobnejši davki.

Naravno bi bilo, da se pri takem razmahu motornega prometa skrbi za primerno preureditev in vzdrževanje cest. Toda v tem oziru so žal prilike pri nas še zelo nezadovoljive. Namesto 12 milijonov dinarjev, ki so preliminirani po reduciranih zahtevah za vzdrževanje cest, prejema Gradbena direkcija le dobrih 5 milijonov dinarjev tako, da pride na tekoči kilometer brez objektov komaj 8000 dinarjev, namesto 40.000 dinarjev, ki bi bili po izjavi načelnika gradbenega ministrstva ing. Josipoviča potrebni, da se spravi naše cestno omrežje v odgovarjajoče stanje. Kako je to nezadostno vidimo še le, če pomislimo da sosedna Avstrija, ki vedno toži o svojih finančnih težkotah, troši za 1 kilometer cest 3000 šilingov ali 24.000 dinarjev in to za ceste, ki so že utrjene s trajnim materijalom in preurejene za motorni promet.

Generalni tajnik g. Ivan Mohorič je ugotovil, da trase naših cest, ki so bile zgrajene za promet z živinsko pripravo, ne odgovarjajo sedanjim prilikam, da so na mnogih krajih preozke, ovinki preostri, vzponi prestrmi, križišča nepregledna ter da je nujno potrebna preložitve, posebno neodložljiva je pri Radovljici in pri Naklem, kjer je vsled stisnjenosti promet do skrajnosti oviran, nevaren za

pasante in oviran za vozila. Govornik je povdaril, da imamo za celo omrežje državnih cest v Dravski banovini, ki meri okrog 500 km, samo en parni valjar, medtem ko bi jih rabili najmanj deset. Opozoril je, da so valjarji, ki smo jih prejeli na računi reparacij iz Nemčije, prelahki, ker tehtajo samo po pet ton, namesto da bi tehtali 10 do 12 ton. Vsled tega jih ni mogoče na naših trdih cestah z uspehom porabljeni.

Povdarjal je, da je število cestarjev sploh nezadostno, posebno pa v pasu intenzivnega prometa v okolici mest, industrijskih krajev in letovišč in je za to predlagal, naj bi se vsa ogromna bremena, ki so naložena na promet motornih vozil in ki se porazgubijo danes na razne postavke, stekala v enotni sklad, cestni sklad, kakor obstoja na Čehoslovaškem, ki bi nam omogočil, da se v kratki dobi par let izvede popolna modernizacija našega cestnega omrežja. Naglasil je, da se rešitev tega vprašanja že predolgo odlašaja in da je stanje cest vedno slabše ter da je zato treba končno pristopiti k dejanjem. Nasvetoval je, naj bi se zadeva takoj razpravljala na posebni interministerijalni konferenci in naj bi se nato osnovali strokovni sosveti pri ministrstvu javnih del in pri banskih upravah, ki bi omogočali stalen kontakt vseh na zboljšanje cestnega prometa zainteresiranih faktorjev.

Načelnik Josipovič je v imenu ministra dr. Kramerja, ki je bil zadržan od udeležbe na kongresu, izjavil, da je minister takoj ob prevzemu resora odredil, da se nemudoma pristopi organizaciji in osnovanju cestnega fonda ter da se skliče medministrska konferenca, da se prične vprašanje financiranja modernizacije naših cest pospešeno reševati. Kongres je vzel izjavo načelnika Josipoviča z velikim zadovoljstvom in s spontanim odobravanjem na znanje.

(Nadaljevanje sledi.)

TOBAK SE JE PODRAŽIL.

Uprava državnih monopolov je povišala cene tobaku in cigaretam in sicer tobaku: moravskemu od 300 na 325 Din, zetskemu od 250 na 275 Din, tobaku za pipe dunavskemu od 80 na 100 Din. — Cigarete so se podražile in sicer: Morava od 300 na 350 Dni, Zeta od 250 na 300 Din, Sava od 150 na 175 Din. — Cigarete v paketih po 20 komadov: Morava bo stala 7.50 Din namesto dosedanjih 6 Din, Zeta 6 Din namesto dosedanjih 5 Din. Sto cigaret Sava bo stalo 17.50 namesto dosedanjih 15 Din.

* * *

RAZPOLOŽLJIVI IZVOZ IZ JUGOSLAVIJE.

Na 9. rednem kongresu gospodarskih zbornic in organizacij v Beogradu je bilo ugotovljeno, da bodo za dobo od 1. septembra 1931 do 31. avgusta 1932 za eksport iz Jugoslavije na razpolago sledeče množine: živil za 551.750.000 dinarjev, sadja in sadnih izdelkov za 243.800.000 Din, živine in živalskih produktov za 2.181.600.000 Din, lesa in rud za 1.338.500.000 Din, industrijskih in obrtnih izdelkov za 446.375.000 Din, drugega blaga za 904.817.000 Din, skupaj za 5.666.842.000 dinarjev.

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najboljše tudi samemu sebi!

Plačujte točno račune!

Zivimo v težkih časih. Na gospodarskem kongresu, ki se je vršil te dni v Beogradu, je predsednik kongresa, ugledni narodni gospodar g. Stanojević naglašal, da težjih časov še ni preživljalo naše gospodarstvo. Izrazil pa je hkratu upanje, da bomo srečno prebrodili tudi krizo, v kateri se trenutno nahajamo. Ni dvoma, da se bo našel izhod iz sedanjih težkih časov, katere niso v zadnji meri povzročile nevšečne prilike v kreditiranju. Pri nas gospodarstvo šele ustvarjamo in mu stavimo temelje za bodočnost. In lastnih moči tega ne zmoremo, pa so primorani posluževati se tujih denarnih sredstev in plačevati za nje visoke obresti. Kredit jako draži našo produkcijo, posebno še, ker so odjemalci pri plačevanju računov jako netočni. Točna kalkulacija je zbog tega največkrat nemogoča in gre riziko obresti običajno na breme režije, kar zmanjšuje zaslužek in rentabilnost podjetja sploh.

Netočnost v plačevanju računov ima dalekosežne posledice. Zadnji potrošnik je skrajno počasen pri plačevanju svojih obveznosti. Dogaja se, da trgovec ali obrtnik tudi za blago, ki se mu ga posreči prodati, mesece in mesec ne dobi plačila. Radi tega ne more tudi on plačevati točno računov svojih dobaviteljev in da trpita vsled netočnosti v plačevanju računov dva člana v verigi narodnega gospodarstva, večkrat pa še več. Pri nas se je nekako vkoreninila razvada, da nihče pravočasno ne plača računa. Svoječas se je ta pojav opazal veliko bolj v obrti nego v trgovini, v zadnjih časih pa je že splošen in nikdo več ne smatra za svojo častno zadevo, da poravna svoje obveznosti obrtniku in trgovcu. Z računi zaostajajo iz vrst konzumentov celo dobro situirani ljudje, o katerih se dobro ve, da bi pri dobri volji brez vsakih težav mogli takoj poravnati dopolne račune. Navzlic temu pa s plačilom odlašajo, ne toliko, ker bi jih plačilo težilo, nego iz komodnosti, če ne zanikernosti, odlagajo in odlagajo plačilo, dokler jih ne doseže vsaj en opomin trgovca ali obrtnika. Zanikerni plačniki računov se največkrat niti ne zavedajo, kakšne nepravilne povzročajo s svojim, morebiti ne nameranim ravnanjem.

Gospodarstvo se solidarno trudi, da prebrodi težke neprilike, v katere ga postavlja svetovna gospodarska kriza, koje val je zasegel tudi naše kraje. Spasavanje položaja je težka stvar. Vse se trudi, da pripomore k izboljšanju. Ravno v zadnjem času moremo zabeležiti več takih poizkusov, za katere se bo šele izkazalo, ali in v koliko so v stanju, da pripomorejo olajšati pezo gospodarske krize. Priznati moramo, da dobre volje v tej smeri ne manjka nikjer drugje, nego pri onem delu konzumentov, ki niso srečni, če ne zavlečejo plačila računov do skrajne meje mogočnosti. Taki ljudje so s svojim ravnanjem izvor zla, zla naše gospodarske krize, ki sili večkrat tudi po svojem premoženju aktivne trgovce in obrtnike, da pri najboljši volji ne morejo izpolnjevati svojih plačilnih obvez.

Konzumenti si laste samo pravice, velik njihov del pa noče priznavati nikakih obvez. Konzument ima pravico, da dobi za svoj pošten denar pošteno, ceni ustrezajoče blago, ima pa tudi dolžnost, da protivrednost prodajalou, pa naj bo to trgovec ali obrtnik, pravočasno izroči.

V času, ko se toliko govori o gospodarski krizi, se posveča točnemu plače-

vanju računov premalo pozornosti, dasi je to eden izmed glavnih vzrokov, ki ostri današnje prilike. Mislim, da bi se vprašanje gospodarske krize enostransko obravnavalo, če bi se ne razmotrivalo tudi s tega vidika.

Po mojem mnenju je Trgovski list, ki se vedno zavzema za splošne interese našega gospodarstva, v prvi vrsti poklican, da povzdigne svoj glas za točno plačevanje računov in s tem vzbudi vest dolžnosti vsaj pri tistih, katerim bi izpolnjevanje te dolžnosti ne delalo preglavic, da s točnejšim plačevanjem svojih obveznosti pripomorejo k olajšanju gospodarske krize.

F. M.

PRIKLOPITEV MEDJIMURSKIH VASI.

Na podlagi členov 4 in 16 zakona o razdelitvi kraljevine Jugoslavije na upravna področja je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev predpisal uredbo o izpremembi področja srezov in občin zaradi izpremenjenih banovinskih meja.

Za Dravsko banovino določa uredba v prvih treh členih:

Oni del občine Štrigora, ki pripada srezu Čakovec v Savski banovini in se nahaja na levem bregu reke Mure, pride v sestav občine Dolnja Bistrica v srezu Dolnja Lendava.

Oni del občine Štrigova, ki pripada srezu Čakovec v Savski banovini in se nahaja na desnem bregu Mure, pride kot samostojna občina Štrigova s sedežem v Štrigovi v sestav sreza Ljutomer.

Vasi Dubrava in Dubravski breg, ki sta pripadali občini Križevljane-Cestica v varaždinskem srezu v Šavski banovini, prideta v sestav občine Zavrč v ptujškem srezu.

Vasi Presika in Prkošnji, ki se nahajata v občini Gornji Mihaljevec v čakovškem srezu v Savski banovini, prideta v sestav občine Središče v ptujškem srezu.

Telefon 2708

Telefon 3107

Naznanilo!

Podpisani naznanjam cenj. trgovcem, da sem OTVORIL

Autobrzoprevoznitvo

Priporočam se za selitve, dovoz in prevoz vsakovrstnega blaga v Ljubljani, kakor tudi izven Ljubljane.

Cene konkurenčne!

Naročila se sprejemajo v pisarni, Dunajska cesta, zraven Strojnih tovarn, in na Sv. Jerneja cesti 25.

Z velepospoštvanjem

VELEPIČ RUDOLF, trgovina s kurivom

KAKOVOST LETOŠNJEGA VINSKEGA PRIDELKA.

Kmetijska šola na Grmu je 12. t. m. izvedla v svojem vinogradu na Trški gori pri različnih vrstah grozdja merjenje sladkorja. Pokazal se je naslednji rezultat: rizlingov silvanec 18-2% sladkorja in 9% kisline; muškatovala žlahtnina 15-5% sl., 4-5% kisl.; burgundec beli 21% sl., 7% kisl.; burgundec črni 20-3% sl., 7% kisl.; žlahtnina 14% sl., 5-5% kisl.; najburger 18-2% sl., 7% kisl.; rulandec 17-2% sl., 8% kisl.; zeleni silvanec 18% sl., 8-5% kisl.; rdeči silvanec 17-8% sl., 8% kisl.; rdeči traminec 19-2% sl., 8-5% kisl.; rdeči vrtlinec 16% sl., 6% kisl.; laški rizling 15-1% sl., 6-8% kisl.; frankinja modra 16-2% sl., 7% kisl.; portugalka 18% sl., 6-5% kisl.; kraljevina 13-3% sl., 6% kisl.; zelenika 14% sl., 9-5% kisl.; rdeči vrh 16% sl., 7-5% kisl.; lipna 14% sl., 5-5% kisl.; žametna črnina 13% sl., 7% kisl.; belina 16-3% sl., 6% kisl.; zelenika 14 sl., 9-5% kisl.. Iz teh statističnih podatkov je razvidno, da izkazuje letošnji pridelek grozdja večjo sladkornost, kakor lansko leto ob času trgatve v mesecu oktobru. Tudi kislina, kakor je navedena, je precej nižja. Če ne bo sedanje deževje grozdju škodovalo in vinogradniki ne bodo pre zgodaj trgali, bo letošnji vinski pridelek izborne kakovosti.

Priporočam se **Josip Bajde**

Gospodarska cesta 12

Specijalna delavnica za generalna popravila klavirjev, poliranj, uglješevanje priznana najboljša.

NOVE KRUSNE CENE IN NAŠI PEKI.

Naši peki so se brzojavno obrnili na ministra trgovine in poslali tudi posebno deputacijo v Beograd, da pojasni svoj težavni položaj in izposluje take cene kruhu, ki odgovarjajo objektivni kalkulaciji glede na zvišanje cen moke. Svoje navedbe opirajo na naslednje razloge:

Dočim je dosedaj bila cena v okviru po zakonu dopustnega dobička za beli kruh 4-50 Din, za črni pa 4 Din, je sedaj z zakonom, objavljenim v »Službenih novinah« z dne 12. t. m., določena cena za kg belega kruha na 4 Din, črne pa na 2-50 Din, enotno za vso državo. Pri dosedanjih cenah je bila kalkulacija da da 100 kg moke 128 do 130 kg kruha. Pri tej kalkulaciji režije je pek moral računati pri izdelavi kruha za svoje izdatke za kvas, sol, kurivo, delavce, raznašalce, perilo in razne potrebščine, za razsvetlavo in najemnino, za socialne davkatve in davke, nadalje za razprazitev, za popravila in amortizacijo investicij pri 100 kg moke in navedenem razmerju pri izpeki še okrog 1 Din k ceni za kg moke, da dobi ceno kruha. V tej ceni bi bila zapopadna nabavna cena moke, kritje vseh režijskih stroškov pri peki in po zakonu o pobijanju draginje do vključeni zaslužek.

NEMČIJA SKLENILA POGODBO Z AMERIKO, DA KUPI 200.000 TON PŠENICE.

Letos potrebuje Nemčija 600.000 ton pšenice.

Pogajanja o nakupu pšenice s strani Nemčije v Ameriki so sedaj zaključena. Med nemško žitno trgovsko družbo in ameriško Grain Stabilisation Corporation je bil z odobritvijo ameriškega poljedelskega ministrstva sklenjen dogovor o nakupu 200.000 ton ameriške pšenice. Cena je določena z decembersko notacijo v Chicagu s pribitki, odnosno odbitki po kvaliteti. Kupna cena bo izplačana šele 31. decembra 1934, za čas od sklepu pogodbe pa do izplačila cene, torej za dobo treh let bo plačati 4½% obresti.

Dobava 200.000 ton se ima izvršiti v teku devetih mesecev in sicer vsak mesec nekaj nad 20.000 ton, kupec ima pravico zahtevati hitrejšo dobavo. Dobave se začno vršiti oktobra tega leta, če mogoče pa že tekom septembra. Najmanj polovico dobave morajo dobiti za prevoz nemške ladje.

Navedli smo nekoliko detajlov omenjene pogodbe, ki nas kot agrarno deželo zanima in tangira. Vsekakor je ta nakup izraz politične geste, s katero

Zakon pa je sedaj na enkrat določil obvezne cene, ki se s to kalkulacijo ne skladajo. Ze nasproti prejšnji ceni moke pomeni to za peke pri kg belega kruha znižanje za 50 par, a pri črnem celo 1-50 Din. Ker pa se je z zakonom o prodaji pšenice moka podražila za 70 par, odnosno za 50 par, pomeni zakonito znižanje krušnih cen, dejansko znižanje cene pri belem kruhu za 1-20 Din, pri črnem pa celo za 2-10 Din. Pri stroških našega peka za peko kruha torej obvezna cena ne doseže niti lastne cene, ker mora naš pek vkalkulirati k ceni moke še transportne stroške iz Banata in mestno vžitnino in mora vpoštevati razmerna višje stroške za vzdrževanje delavnice in osebja. Nadalje stoji dejstvo, da se pri nas peče beli kruh iz moke št. 0, v Banatu in Beogradu pa iz slabše. Tak kruh kakor je pri nas beli, se tam doli označuje za luksuzni kruh, za katerega ne veljajo prisilne cene. Črni kruh se v onih krajih prav tako ne peče iz moke št. 4 in 5, temveč iz cenejše moke št. 6 in 7, ki se pri nas sploh ne rabi. Naši peki so zaradi takega položaja prišli v stisko, tembolj ker so nekateri od svojih dobaviteljev moke že prejeli opozorilo, da dobe nadaljnje dobave moke le proti takojšnjemu plačilu.

se je Nemčija hotela zahvaliti Ameriki za Hoover-ov načrt. Istočasno pa Nemčija zagotavlja, da nemško povpraševanje po žitu daleko nadkriljuje vsoto 200.000 ton, ki jih bo dobavila Amerika in da imajo druge agrarne države še dovolj možnosti, da uvozijo znatne količine pšenice v Nemčijo. Prvotno se je čutilo, da bo morala Nemčija uvoziti 300.000 do 400.000 ton pšenice. Radi slabih vremenskih prilik je pa domača letina slabo izpadla in Nemčija bo letos uvozila okroglo 600.000 ton inozemske pšenice. Torej vsekakor še dovolj velika količina, da druge agrarne države pridejo na svoj račun. Gori omenjeno pogodbo je smatrali za do ut des pogodbo. Z ozirom na Ameriko pa gotovo predstavlja precedenčen slučaj, kajti zdi se, da bo Amerika v naprej vedno skušala vsako priliko izrabiti, da se proda njeno blago.

Če postoji nevarnost za legar,

sterilizirajte pitno vodo in desinficirajte stranišča, greznice in smetišča z KAPORITOM.

Navodila v

Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5

Program sanacije v Angliji sprejet.

Snowden napove skrčenje izdatkov za 195 milijard dinarjev in 325 milijard dolarjev novih davkov, parlament mu priredi ovacije.

Sanacijski program je angleški parlament sprejel. V vseh krogih, tako v gospodarskih kot parlamentarnih in izvenparlamentarnih je vladalo zanj ogromno zanimanje. Žrtve, ki jih načrt zahteva, daleko presega vsa pričakovanja. Še nikoli se ni zgodilo, da bi finančni minister napovedal štednjo 70 milijonov funtov in istočasno uvedel nove davke v znesku 119 milijonov funtov. In vendar je učinkoval ta načrt brezprimerno; Snowdenu so priredili v parlamentu velikanske ovacije, kakor v sicer resnem angleškem parlamentu ni navade. Celotno svetovno časopisje pravi, da naj bo to vzgled za vse druge narode, kako je treba v času najtežje krize postopati. Ob splošni napetosti je Snowden brezobzirno orisal težak položaj. Bolehen in oprt na palico je ob grobni tišini z rezkim in energičnim glasom uvodoma poudaril, da so v tekočem letu državni dohodki znatno padli. Za tekoče leto ceni deficit na 744 milijonov funtov in budžet za prihodnje leto na ogromno vsoto 170 milijonov funtov. Radi tega, pravi, je potrebna velika štednja in ravno tako težki novi davki. Na podlagi Snowden-ovega načrta bo torej prihranila Anglija prihodnje leto (§ 1.) pri skrčenju izdatkov za vojsko, za brezposelnost, v posameznih upravnih in gradbenem fondu za ceste 70 milijonov funtov. Za bodoče leto je

predvidenih še 80 milijonov funtov novih davkov. Takozvana posebna taksa na dohodek preko 2000 funtov se zviša za 10%, davek na pivo se zviša, kar bo letos vrglo 4-5 milijonov funtov in prihodnje leto 10 milijonov funtov. Osnova za dohodninski davek se zniža od 4 na 4½%. Industrija se oprosti davka v kolikor se je vrednost tovarniških naprav in strojev zmanjšala. Zvišajo se davkatve za tobak, za bencin in veselilni davek. Na podlagi svojega načrta upa Snowden, da bodo prihodnje leto dohodki za 1-5 milijona funtov presejali izdatke.

RO-LEX

knjigovodstvo

VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.

Ljubljana, Selenburgova 6/1

Telefon štev. 33-38

Fotoaparate, očala, daljnoglede, ure in zlatnino, kupite najboljša pri tvrdki Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana, Stari trg 9.

Po svetu

Velikansko elektrarno v Italiji gradijo severno od Genove. Stroški so preračunjeni na 15 milijonov lir, 6000 delavcev bo imelo dela za štiri do pet let, toka bo na leto 86 milij. KW ur.

Egipet bo zvišal carino na pivo, kavo, bencin in na inozemske avtomobile; tako poročajo iz Kaire.

Zunanja trgovina Češkoslovaške je bila v avgustu aktivna za 152.800.000 Kč ob importu 918.100.000 Kč. V mesecih januar—avgust je znašala aktivnost 1077 milijonov Kč proti 692 milijonom v istih lanskih mesecih.

Poleg spiritovega tudi sladkorni monopol hoče po poročilih iz Bukarešte vpeljati rumunska vlada. Dohdek iz obeh monopolov je proračunjen na tri milijarde lejev s čimer bi bilo doseženo ravnovesje v proračunu bodočega leta.

Rio Tinto Comp Ltd v Španiji, največja bakrena družba v Evropi, ne izplačuje letos nobene interimne dividende; lani 10 odstotkov.

Merodajna čokoladna podjetja v Švici so 7. t. m. cene svojih izdelkov znižala.

Jugoslavija je na velesjmu v Solunu zastopana po 146 razstavljalcih. Sejem je bil otvorjen 14. t. m.

Zakonito standardiziranje agrarnih produktov v Češkoslovaški zahteva spomenica čslov. deželnih kulturnih svetov na poljedelsko ministrstvo. Gre v prvi vrsti za žito, sadje in jajca, v čemer zaostaja Čslov. za marsikatero drugo državo.

V ogrskih mlinih in komisijskih skladiščih v inozemstvu je nakopičenih ca 2500 vagonov ogrske moke. Mlini delajo s polovično kapaciteto.

Mednarodna industrija celuloze se bo posvetovala 28. in 29. t. m. v Stockholmu, da pregleda uspehe dosedanjenja dogovora. Čeprav nadaljnja omejitev ni na dnevnem redu, bodo glede na velike zaloge gotovo razmotrivali tudi to vprašanje.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati ob-

leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Rima Murany, znana ogrska železna družba, ne po za poslovno leto 1930-31 izplačala nobene dividende. Previšek bodo porabili za okrepitev rezerv.

Tovarna vagonov v Hannoveru bo, kot se sliši, likvidirala. Položaj podjetja je vsled kreditnih težkoč še poostren.

Adam Opel d. d. bo znižala delovni čas na tedensko 5 dni po 6 in pol ur, da ji ne bo treba odpustiti 1200 delavcev.

Ceno železa v Nemčiji bodo po poročilih iz Berlina s 1. oktobrom znižali.

Svetovno produkcijo bakra hočejo ponovno reducirati, in sicer za 15 do 20 odstotkov, to je za ca 20.000 ton na mesec. Zaloge bakra so skoraj največje v zgodovini te kovine.

V rusko industrijo je bilo investiranih letos po poročilih iz Moskve sedem milijard rubljev; lani so znašale investicije 4 milijarde rubljev, letos bodo znašale samo v tretjem tromeščju 2315 milijonov rubljev.

Znižanje obrestne mere v Avstriji se pričakuje za konec tekočega meseca, morda nekoliko prej.

Ameriške železnice so utrpele od konca tekočega leta dalje na svojih delnicah 43 odstotkov izgube.

Nova tovarna porcelana v Poljski se bo ustanovila te dni. Napravljen je že dogovor s koncernom Gische, da se izloči konkurenca.

Brezposelnih v Nemčiji je bilo na koncu avgusta 4.195.000, v Angliji 2.762.000.

Deficit v proračunu Poljske znaša v prvih osmih letošnjih mesecih 150 milijonov zlotov, to je trikrat toliko kot v vsem preteklem letu.

Skupne ali ločene zbornice.

V naslednjem prinašamo referat združnega nadzornika g. J. Založnika iz Maribora, ki ga je imel na velikem obrtniškem zborovanju v Ljutomeru preteklo nedeljo. Referat je tako temeljit in objektivno, da ga priobčimo v celoti:

Ko je zvezni odbor sklenil staviti na glavnem zboru v razpravo vprašanje zbornic, ni storil tega iz potrebe, da izzove v tem vprašanju kak sklep, ampak je namen referata samo ta, da se v obrtništvu poglobi poznavanje naše najvažnejše gospodarske korporacije, nje-nega ustroja in poslovanja in omogoči presojo pomena spora, ki se je razvil v zadnjem času v naši sosesčini in o katerem se že več mesecev mnogo piše.

Važno je, da obrtništvu našega zveznega področja razpravlja o vprašanju zbornic, ker se temu obrtništvu ne more očitati pristranska sodba. Smo radi večje oddaljenosti od zborničnega sedeža v manjšem obsegu deležni dobrot zborničnega delovanja nego naši prijatelji iz bivše ljubljanske oblasti.

Naša sodba o vrednosti ene ali druge vrste zbornic je torej lahko objektivnejša, kakor pa sodba tovarišev na zborničnem sedežu, ki so v sedanjem vnetem boju več ali manj udeleženi.

S tem referatom hočemo podati samo neko podlago za razpravo in eventualne zaključke.

Zbornice, pa naj bodo skupne ali ločene, imajo nalogo, da vplivajo na smer gospodarske politike naroda in sodelujejo v državnih oblastih za povečanje gospodarske sile domovine. Ta naloga jim pripada tako po njihovem historičnem razvoju, kakor po njihovi poziciji v gospodarskem življenju države. Čim večji krog interesov zastopa zbornica, tem večji je njen pomen za državo in narod in tem močnejše njeno stališče napram vladi.

Kdor pripisuje zbornici kot glavno nalogo, da brani interese poedincev, ta jo ponižuje; kdor je mneja, da naj se zanima zbornica samo za interese poedinih stanov ali celo strok, ta jemlje svoji najvišji interesni zastopnici njen pomen in jo postavlja v isto vrsto z zadrugami, gremiji, združnimi in gremijalnimi zvezami.

O tem si moramo biti na jasnem, če hočemo soditi o obliki zbornic.

V naši državi obstojajo tri vrste zbornic:

1. strogo ločene zbornice v Beogradu: po ena trgovska, obrtna in industrijska;
2. delno ločena zbornica za trgovino in industrijo v Skoplju;
3. skupne zbornice v Ljubljani, Zagrebu, Osijeku, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu, Novem Sadu, Velikem Bečkereku in Podgorici.

Ker se v zadnjem času mnogo piše o izločitvi obrtniške skupine iz ljubljanske skupne zbornice in nas najbolj zanima seveda naša domača zbornica, je treba izpregovoriti nekaj več ravno o edini zanatski komori v državi v primeru z našo najbližjo zbornico v Ljubljani.

Beograjska zanatska komora je bila ustanovljena na podlagi zakona o radnjama leta 1910. Z delovanjem je mogla pričeti šele po svetovni vojni leta 1919. Ker se komora naslanja na zakon o radnjama in je vezana na prispevke podrejenih esnafov, izgleda, da je zamišljena samo kot nekaka zveza rokodelskih organizacij in je razumljivo, če jo srbsko obrtništvu smatra samo za zastopnico svojih čisto strokovnih interesov, kot nekaki esnaf višjega reda.

Dohodke dobiva iz taks za registriranje obrtov, iz državne subvencije in iz doklad. Za leto 1929 znašajo dohodki:

iz taks Din 819.486-50
iz doklad Din 87.323-90
iz državne subvencije Din 12.000-—

To daje skupaj Din 918.810-40

Zanatska komora pravi v svojem letnem poročilu, da s to svoto komaj krije potrebe administracije, za glavne naloge pa preostaja bore malo. Obračun izkazuje dejansko za dobrodelne svrhe in za šolstvo skupno izdatek Din 85.770-—, kar je za celo Srbijo res malenkost.

Poučno je, kar navaja komora, da se doklade, ki bi jih morali dati esnaf, ne dajo niti približno realizirati (a ta do-

klada je za člana Din 5-—). »Treba je nači mogućnosti, da se prihodi pojačaju.«

Zbornica za TOI v Ljubljani, ki je zgrajena na zakonu z dne 29. junija 1878, državnega zakonika štev. 85, in ustanovljena že pred 83 leti, je prvovrsten tip skupne zbornice, v kateri sodelujejo i trgovci i obrtniki i industrialci. Reorganizacija te zbornice se je izvršila z uredbo z dne 30. julija 1927, s katero se je izdal tudi nov zbornični volilni red. Po tej reformi šteje zbornica 48 članov, od katerih pripada po 16 na vsako skupino članov. Sestavni organi zbornice so: predsedniki, predsedstvo, obrtni, trgovski in industrijski odsek, plenum zbornice in odbor. Vsak odsek razpravlja samostojno o stvareh, ki se tičejo dotične gospodarske panoge, in so sklepi teh odsekov za plenum dokončni, se torej praviloma ne smejo spreminjati. V delokrog obrtnega odseka spada rokodelska proizvodnja, obrtna politika, obrtna zakonodaja in njeno izvrševanje, pospeševanje obrta, obrtni kredit, obrtno združništvo, državne nabave za mali obrt, obrtno šolstvo, obrtne razstave, obrtna društva in obrtne organizacije, domači obrt, obrtna policija, obrtne zdravstvene uredbe, obrtna socialna zaščita in zavarovanje, obrtne davčne in pristojbinske zadeve, obrtni muzeji, pobijanje nezakonitega obratovanja, carine in carinske olajšave za mali obrt.

Če se v odseku obravnava zadeva, katera spada tudi pred druge odseke, se ima sklep o tem predmetu predložiti s poročilom plenumu zbornice. Ako bi plenum ne pritrdil sklepu in predlogu odseka, sme odsek zahtevati, da se naznani ta sklep pristojnim oblastvom in zakonodajnim korporacijam. Predsednik zbornice sme sklep odseka ustaviti le tedaj, če je odsek prekoračil okvir svojega področja. V tem primeru mora pa zadeva priti v razgovor v predsedstveni seji, t. j. v seji zborničnega predsednika in treh podpredsednikov.

Svoje dohodke dobiva naša zbornica skoro izključno iz doklad. Lansko leto so znašali ti dohodki Din 4.555.907-69. K tej vsoti so prispevali obrtniški obrti skupno z gostilničarji 1.162.660-25 dinarjev, obrtništvu brez gostilničarjev pa Din 736.822-58. Od skupnih stroškov, h katerim morajo vsi odseki enakomerno prispevati, odpade na vsak odsek po Din 833.484-57, tedaj okrog 100.000 Din več nego znaša prispevek obrtnikov brez gostilničarjev ali okrog 180.000 manj, nego so plačali obrtniki skupno z gostilničarji.

Zbornica je po proračunu določila večjo vsoto v izrazito obrtniške namene, predvsem za obrtno pospeševanje 450.000 Din, za štipendije obrtniškem naraščaju 11.000 Din, za podpore obrtnim nadaljevalnim šolam 168.300 Din, za ustanove obnemoglim obrtnikom 8.125 Din. Ako seštejemo samo te vsote, ki so se izdale za izrazito obrtniške svrhe, znaša to Din 662.000-—. Če hočemo presoditi, katera obeh vrst zbornic, skupna ali ločena, je izdala več denarnih sredstev za obrtniške svrhe, in primerjamo tozadevne izdatke beograjske zanatske komore z izdatki ljubljanske zbornice, vidimo seveda ogromno razliko, ker je naša zbornica za obrtniške namene brez ozira na delež pri administraciji zbornice izdala v enem letu približno dvakrat toliko, kakor beograjska zanatska komora v 10 letih. To seveda ni obsodba beograjske zanatske komore, ker bo tudi slednja žrtvovala v doglednem času v obrtniške svrhe domnevno še večje vsote, ko bo prišla v položaj, da obremeni vse obrtništvu Srbije z enakimi dokladami.

Drugo vprašanje pa je, ali bi vsota, ki jo obrtništvu dozda prispeva k skupni zbornici na podlagi 10 oziroma 13% doklade, zadostovala za vzdrževanje posebne zbornice in za izdatke za obrtno pospeševanje in podpiranje obrtnega šolstva. Kakor poprej navedeno, je lansko leto dobila zbornica od obrtništvu skupno z gostilničarji vsoto 1.162.506 dinarjev. Izdatki, v kolikor odpadejo na obrtništvu, pa so znašali okroglo Din 1.500.000-—. Ako bi bila obrtniška zbornica ločena in bi se ji pridružili tudi gostilničarji, bi vsekakor morala svoje izdatke reducirati za okroglo pol

milijona in torej skrečiti izdatke za dobrodelne in kulturne svrhe, ker pri administraciji ne bi bilo mogoče ničesar odtrgati. Taka zbornica bi tedaj po tem računom mogla dati pri 13% dokladi za dobrodelne svrhe kvečjemu 200.000 dinarjev, pri čemur bi bilo seveda obrtništvu zelo prikrajšano. Vpoštevati je pa treba, da bo dohodek iz obrtniških

doklad letos pri 10% izmeri še precej manjši, nego je bil lansko leto, in razun tega tudi dejstvo, da za slučaj izločitve obrtništvu iz skupne zbornice zahtevajo tudi gostilničarji svojo lastno zbornico, tako v Dravski, kakor v Savski banovini, in je tak sklep že tudi bil storjen na gostilničarskem kongresu v Beogradu. (Nadaljevanje sledi.)

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendenea: spremenljivo čvrsta. Promet: Din 16.476.491-81.

Upošteva je okolnost, da je v minolem tednu poslovala borza samo štiri dni, je izkazani tedenski promet dosegel normalno višino, čeprav že skoro osem in pol milijona manje kot v predzadnjem tednu (24.884 milij. Din). Kupčijska rezerviranost se je pokazala na ponedeljkovem in sredinem borznem sestanku, ki sta pa vendarle dosegla nadpovprečni dnevni devizni promet treh in pol milijona dinarjev, kakor je razvidno iz teh-le podatkov:

7. septembra Din 3.425.262-16 London-Curij
8. septembra (vsled praznika ni poslovala)
9. septembra Din 3.509.399-91 London-Italija
10. septem. Din 5.089.261-24 London-Curij
11. septem. Din 4.452.568-50 London-Italija

Najmočnejši promet zaznamujeta četrtkov in petkov borzni sestanki, kajti samo njun promet znaša preko devet in pol milijona dinarjev. Na poedinih borznih dnevih so prevladovali predvsem zaključki v Londonu in le deloma v Italiji ter Curihu.

Zanimivo je dejstvo, da je povpraševanje po intervencijskem blagu močno padlo in da rastejo ponudbe v privatnem blagu. Od celotedskega prometa namreč odpade tokrat na zaključke, perfekturne posredovanjem Narodne banke, komaj 3716 milij. Din, t. j. niti ena četrtina. Največ je posredovala v Londonu (1.378 milij. Din), Curihu (1.236 milij. Din) in v Pragi (715 tisoč dinarjev), dokaj manje pa v Parizu (178 tisoč dinarjev), Newyorku (113 tisoč dinarjev) in v Dunaju (96 tisoč dinarjev). Nasprotno pa je bilo v privatnem blagu zaključnega samo Londona za več nego eno tretjino celotedskega prometa, t. j. za 6.621 milij. Din, dočim je bil v ostalih devizah manjši promet in sicer: v Italiji 2.706 milij. Din, Newyorku 1.469 milij. Din, Curihu 789 tisoč dinarjev, Dunaju 317 tisoč dinarjev, Parizu 273 tisoč Din, v Pragi 218 tisoč dinarjev, Amsterdamu 229 tisoč dinarjev ter končno v Berlinu 138 tisoč dinarjev.

Skupni v posameznih devizah tekotom zadnjega tedna doseženi promet je bil (vse v milijonih dinarjev) v primeri s prometom predzadnjega tedna (številke v oklepajih) ta-le: London 7-999 (5-777), Italija 2-706 (4-939), Curih 2-025 (4-437), Newyork 1-582 (3-126), Praga 0-933 (1-536), Pariz 0-601 (0-451), Dunaj 0-413 (3-092), Amsterdam 0-229 (0-066) in slednjič Berlin 0-138 (1-249).

Devizno tečajnico prejšnjega tedna je obeleževala čvrsta tendenca z manjšimi vmesnimi oscilacijami razen pri devizi Bruselj, ki je na sredinem borznem sestanku dosegla svojo najvišjo tečajno točko (798-30—790-72), zatem pa popustila na 787-80—790-16 (dne 10. t. m.). Vse ostale devize pa so skozi vse borzne dneve stalno tendirale navzgor in zabeležile naslednje tečajne razlike med ponedeljkovim in petkovim borznim sestankom:

Devize:	Dne 7. IX. 1931.	Dne 11. IX. 1931.
Denar	Blago	
Amsterdam	2279-30	2286-14
Bruselj	787-71	790-07
Curih	1103-25	1106-55
Dunaj	795-43	797-83
London	274-90	275-72
Newyork	5645-87	5662-87
Pariz	221-83	222-49
Praga	167-58	168-08
Trst	295-85	296-75
Devize:	Denar	Blago
Amsterdam	2282-82	2289-66
Bruselj	787-25	789-61
Curih	1104-15	1107-45
Dunaj	795-75	798-15
London	275-10	275-92
Newyork	5651-87	5668-87
Pariz	221-99	222-65
Praga	167-72	168-22
Trst	296-12	197-02

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendenea mlačna.

V minolem tednu je večina na tukajšnji borzi notiranih efektov beležila ob nespremenjenih tečajih. Zaključena je bila 9. t. m. edino ljubljanska kreditna banka in sicer po tečaju Din 120-—. V državnih papirjih ni bilo prometa in je bila v 7% Blairu ponudba vseskozi po 64-—, le v ponedeljek 7. t. m. po 69-— in istega dne v 8% Blairu po 79-—, v petek po 73-—, na ostale borzne dneve pa po 76-—.

Lesno tržišče.

Tendenea mlačna.

V zadnjem času je nekoliko zanimanja za železniške prage, tako za bukove kakor tudi za hrastove. Ker se to blago izdeluje tudi v manjših količinah ter od malih producentov, je važno, da se posebno pri produkciji bukovih pragov opozori producente, naj tega blaga ne izdelujejo v vseh poljubnih dimenzijah. Najpriporočljivejše je, da se izdelujejo osobito bukovih pragi po naročilu, ker se v primerih, ko dimenzije ne odgovarjajo, za tako blago le težko najde kupca, razen tega se blago tudi precej hitro kvari. Pri hrastovini nevarnost kvarjenja ni tako velika. Najbolj priporočljivo je, da se blago pripravlja v največjih (holandskih) merah, ker se najlažje in najdražje odda in pridejo tako izdelani pragi kot pragi II. vrste oziroma za izvoz v Italijo še vedno v poštev.

V drugih vrstah lesa ne moremo zaznamovati v zadnjem času nobenih bistvenih sprememb.

Povpraševanja.

Borovina rezana na živ rob: I.—II.—III. kvalitete: 3" × 9", 2" × 9", 1" × 9", 2" × 8", 2 1/2" × 8", 1 1/4" × 8", 2" × 6", 2" × 5 1/2", 2" × 4 1/2" (angleške kole). — Dolžina 12 angleških čevljev in več — ali 3-70 m — 6 m stopnjevale od 30 do 30 cm.

Borove frize: 1" × 4" (angleške kole), 4 m dolžine z zarezo in peresom.

Borovi tesani trami: 4" × 4" do 4" × 6", od 4 m naprej. — Franko vagon Sušak z navedbo dobavnega roka.

Okrogla mecesovina: 100 komadov od 5-70 do 6-30 m, premer 27—33 cm; 1400 komadov od 4-70 do 5-30 m, premer 27 do 33 cm. Dobava čimprej. Franko Sušak pristanišče.

Sodi za tobak: I. tip.: Doge 1-50 m višine, 13/14 mm debeline, 8—14 cm širine, 3-23 prečn.; 2 dna 20 mm premera, 1 m s 4 preč. m 2 1/2 × 8, zbiti. — II. tip.: 1-30 m višine, 13/14 mm, 8 do 14 cm, preč. 3-23 m; 2 dna 20 mm, premer 1 m s 4 preč. m 2 1/2 × 8, zbiti. Doge vezane v zvezke, vsak sod posebej, 1 vagon ca. 200 sodov.

Rezana jelovina: 100 m³, III.—IV., 28 mm debeline, eventualno tudi 24 mm, 4 m od 10 do 20 cm širine. — Franko Sušak pristanišče ali podbrod postavljeno.

20 m³ naravne bukovine, obrobljene, 38 mm debeline, od 2 m naprej, I.—II. kvalitete. — Sušak pristanišče.

1 vagon bukovih naravnih plohov, neobrobljenih, od 2 m naprej, 28 in 58 mm debeline, I.—II. kvalitete. Sušak pristanišče.

80 komadov jelovih tramov, 6/8" — 13 m dolžine. Postojna tranzit.

1 vagon rezane jelovine (smreka, jelka): 24 mm debeline z 1 mm nadmere, 105 mm širine s 5 mm nadmere, 4 m dolžine. — Kvaliteta: tombante, izključeno gnilo in razbito. Paralelno, za odpošiljatev primerno suho. Dobava: od 1. do 5. oktobra 1931. — Cena: Din 350-— franko Jesenice tranzit. Plačilo 30 dni.

Pol vagona neobrobljene bukovine 30, 40, 50, 60, 70 mm, pol vagona neobrobljene črešnjavine 50, 60 in malo 70 mm debeline. — Cena franko italijanska meja.

Bukove morale 60/60 mm s kompletacijo 27/27 mm. Cena franko italijanska meja.

400 do 500 m³ jelovine IV., 4 m, od 16 cm naprej, medija 25/26 cm, 12, 18, 24, 28, 38, 48 mm debeline — pretežna večina 24 mm

debeline. Cena 100 lir za m³ postavljeno na Sušak podbrod.

1 vagon škuret paralelnih, 12 mm debeline, širina 8, 15, 16 cm. Cena franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon borovih remelnov 68/33 mm debeline, 1 vag. borovih remelnov 78/78 mm debeline, 4 m dolžine, ostrorobo, suho. — Cena franko Postojna tranzit.

30 m³ rezane hrastovine od 25/25 cm naprej od 5 m na-rei. 35 m³ rezane hrastovine od 35/35 cm naprej od 4 m naprej. — Cena franko meja Postojna tranzit.

Bukovi krajniki suhi za izvoz v Italijo. Prva jelovi in smrekovi hlodi, absolutno sveže sečnje, za furnir, od 2 m naprej, od 40 cm naprej na tanjšem koncu, merjeno na sredini brez skorje. — Franko Sušak pristanišče.

1 vagon macesnovih paralelnih desk I, II., 58 mm debeline, franko vagon nakladalna postaja.

Iščejo se bukova suha, zdrava drva za eksport v Italijo.

1 vagon bukovih favolonov, suhih, samo I. kvalitete, obrobljeno in sicer: ¼ vagona

70 mm debeline, 4-50 dolžine; ¼ vagona 40 mm debeline, 4-50 m dolžine; ½ vagona 40 do 89 mm debeline, 2 m naprej. Cena franko meja Postojna.

Bukove doge: 20 mm debeline, 90 cm dolžine; 15 mm debeline, 105 cm dolžine. Franko meja Postojna tranzit.

Tečaj 16. septembra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2283.99	2290.83
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	787.13	789.49
Budimpešta 100 penođ	—	—
Curib 100 fr.	1104.45	1107.75
Dunaj 100 šilingov	795.63	798.03
London 1 funt	275.14	275.96
Newyork 100 dolarjev	5649.26	5666.26
Pariz 100 fr.	221.94	222.60
Praga 100 kron	167.65	168.15
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	296.20	297.10

Blagovni trgi ob pričetku jeseni.

Tendenco na mednarodnem blagovnem trgu moremo sedaj ob pričetku jeseni označiti kot popolnoma nekon-solidirano. V skoraj vseh vrstah se kopičijo ogromne, deloma še nadalje rastoče zaloge, tako pri pšenici, kavi, bombažu, bakru, kavčuku itd. Mednarodna poraba, ustrahovana po svetovopolitičnih nemirih in v svojih dispozicijah ovirana po množičnih težkočah financiranja, se mora vrhu tega ozirati na splošno skrčenje kupčije. Čeprav so cene v nekaterih vrstah padle zopet in zopet na nove globinske točke, se ni moglo govoriti tudi o začasnem poživljenju ne in nikjer ni bilo nobene spodbude. Dolgoročna kupčija je skoraj popolnoma mrtva. Morda se bo moglo v jesenski seziji računati z nastopom periodično omejene potrebe. Če se upošteva, da so se razni poskusi za oporo surovin-skih cen potom državnih ali zasebnih organizacij drug za drugim izjalovili, potem se moramo čuditi, da se porajajo vedno zopet nove tendence karteliranja in valoriziranja. Omenimo kanadski pšenični pool rusko-latvijsko laneno konvencijo, braziljsko kavno zaščito, britansko kavčukovo restrikcijo, neuspehe ameriškega farmerskega urada glede pšenice in bombaža, oslabiljeno pozicijo bakrene-ga kartela in slednjč novi cinov valorizacijski načrt.

Pomanjkanje eksportnih možnosti

Vrsta	Borza	Junij 1931	Julij 1931	Sept. 1931
Pšenica	Chicago	58.25	50.62	46.25
Rž	Chicago	36.50	32.75	34.62
Kava	New York	6.69	6.69	5.56
Sladkor	New York	1.24	1.34	1.36
Surovo maslo	Kopenhagen	1.94	1.95	2.00
Bombaž	New York	8.45	9.10	6.75
Svila	Lyon	122.50	130.00	130.00
Volna	Bradford	23.00	23.00	21.00
Baker	New York	8.25	7.75	7.50
Cink	New York	3.20	3.85	3.80
Srebro	London	12.37	13.06	12.94
Kavčuk	London	3.00	3.06	2.44

in preobile zaloge na svetovnem trgu pšenice povzročajo nadaljno oslabe-llost trga, posebno še ker je ruska in rumunska pšenica konkurenco ojačila. Vseeno se mora pa že danes računati s tem, da se bo v USA, Kanadi, Argentini in Avstraliji produkcija pšeni-ce v najbližnjem času znatno skrčila.

Trg kave je kolebal. Po načrtu izvršeno uničevanje kave v Braziliji ni dalo nobene pobude. Svetovne zaloge kave so narasle zapet na 29 milijonov vreč. Svetovni trg čaja se ni enotno razvil in se je javilo veselje do nakupa ob višjih cenah samo za prima-vrste. Trgi surovega sladkorja so bili pod vplivom elastičnejše prodajne poli-tike Jave nesigurni. Surovi kavčuk je dosegeel v Londonu 2. t. m. novo rekordno globinsko točko vseh časov in se je nato nekoliko opomogel, a razbremenitev nikakor ni zadostna. Po avgustovem padcu v ceni bombaža se je pojavilo sicer pomirjenje, a vse-eno gledajo s skrbjo v bodočnost. Načrt mednarodne bombaževе konferen-ce je, kakor opetovano poročamo, v živahni razpravi. Pričetek avstralske volnene sezije, je v znamenju zelo živahne udeležitve Japonske; tenden-ca cen je bila slabša. Na trgih surove svile je nastopila Amerika kot kupec zlasti za kratkoročno dobavljive partije. Pobudo so dala poročila, da se računani na Japonskem s ca. 25 odstotnim padcem pridelka poletnih in je-senskih kokonov. Podamo razvoj cen običajnih borz, enot in kvalitete.

TRGOVINA NEMČIJE V PRVI POLOVICI 1931.

Berlinski zavod za raziskovanje trgo-vine priobčuje poročilo o položaju ve-like in male trgovine v prvi letošnji polovici. V mali trgovini je padel pro-met po vrednosti napram isti dobi leta 1930. za 12.4%, napram letu 1929. pa celo za 24%. Ta padec se ne tiče samo blaga periodične potrebe, temveč tudi živil, ki so jih smatrali doslej kot po-sebno neobčutljiva proti konjunkturi. Konsumna društva so na primer v ju-liju prodala za 19.3% manj kot v lan-skem juliju, oddelki živil v blagovnih hišah pa za 15.4% manj. Razmeroma dobra je bila v blagovnih hišah prodaja blaga za periodično potrebo. Sploh so blagovne hiše bolj odrezale kot druga trgovina; gori omenjeni padec proti 1930 in 1929 je bil samo 11- in 13.8%.

Računi o padcu števila kupcev in prodaje na kupca nam pravijo, da je padec bolj posledica znižanja cen kot pa zmanjšanje prodajne kvantitete. Do-tok blaga je padel v prvem letošnjem polletju na 76.8% odtod lanske dobe, torej bolj kot prodaja. Po mnenju Za-voda zmanjšanje blagovnega dotoka v zadnjem poldrugem letu še ni zadosto-valo, da zniža zaloge razumno padcu prodaje. Polagoma se zdi, da se rahlja tudi togo ogrodje trgovskih stroškov. V nekaterih važnih trgovskih panogah so padli absolutni stroški povprečno za 7.3% napram prvi lanski polovici. Pri-hranki so bili znižani z znižanjem plač in z odpuščanjem uradnikov. Število oseb je bilo celo močnejše znižano kot odgovarja to prodajni množini.

Prvič priobča zavod tudi zaključke raziskovanj o veletrgovini. Tudi tu je prodaja napram letu 1930. povsod na-zadovala, posebno močno v veletrgovini sukna (za 34%) in v splošni tekstilni veletrgovini (za 36%). V veletrgovini z železnim blagom, električnimi aparati, galanterijskim blagom, igračami in drobnim blagom je padec povprečno 20odstoten.

OBNOVITEV JUGOSLOVANSKEGA CEMENTNEGA KARTELA.

Le malo časa obstoječi jugoslovanski cementni kartel se je lani vsled velikih diferenc razdružil. Po večmesečnih pogajanjih so kartel sedaj reaktivirali. Dogovor se tiče v prvi vrsti enotnega fiksiranja cen.

OGROMNO ZLATA.

Zlate zaloge Švicarske banke so do-segle rekordno višino 1188.8 milijonov frankov napram 639.3 milijonom fran-kov na koncu lanskega avgusta. Sedaj banka ne sprejema nobenega zlata več; zato so pa zopet devize narasle in so dosegle 565.5 milijonov frankov. Na-pram pretéklemu letu znaša prirastek zlata in deviz 981 milijonov frankov; zlata in deviz je sedaj v banki za 1 mi-lijardo 754.300.000 frankov. Otok ban-kovcev ima 92.98-odstotno rekordno kritje; lani na koncu leta je bilo kritje 67.81-odstotno.

IZVOZ JAJC IZ BOLGARIJE.

Dočim je leta 1929 znašal izvoz jaje iz Bolgarije 17.390 ton, je narasel leta 1930. na 25.600 ton, torej za ca. 40%. V prvih letošnjih mesecih so ugotovili zopetno naraščanje izvoza in računajo s celoletnim izvozom v znesku ca. 30 tisoč ton. Prejemne dežele so Nemčija, Švica in Avstrija, prva z 80%, druga s 15 in tretja s 5%. Prej je kupovala bol-garska jajca tudi Španija; odkar je pa sklenila Španija trgovske pogodbe s Turčijo, Italijo, Francijo in Jugoslavijo, je postal izvoz jaje iz Bolgarije v Špa-nijo nemogoč, ker visoka uvozna carina zmanjšuje konkurenčno zmožnost bol-garskega blaga. Sedaj se vršijo med obema državama trgovska pogajanja, in je pričakovati, da si bo bolgarsko blago španski trg vsaj deloma zopet osvojilo.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 več vrst žganja, moko
 ter deželne pridelke —
 kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo
 Lastna pražarna za
 kavo in mlin za dišave
 z električnim obratom
 telefon 26-66

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudni-ka v Kakanju sprejema do 24. sep-tembra t. l. ponudbe za dobavo hra-stovih pragov in hrastovega lesa za skretnice. — Gradbeno oddeljenje di-rekcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. septembra t. l. po-nudbe za dobavo svinčenega minija, luskinaste oklopne barve in lanenega firneža. — Pri direkciji državnih že-leznic v Zagrebu se bo vršila dne 29. septembra t. l. ofertalna licitacija za dobavo gramoza. — Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu se bo vr-šila dne 30. septembra t. l. ofertalna licitacija za dobavo barv in grafita. — Direkcija državne željezare v Varešu sprejema do 30. septembra t. l. po-nudbe za dobavo dveh centrifugalnih sesaljk ter tračnic. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani intere-sentom na vpogled.

Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Brezobrestna posojila
 za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom
„JUGRAD“
 Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 35/1 krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48 Pravila proti plačilu Din 5- v znakmah. Za odgovor prostimo zaamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

Industrija bisernih gumbov
 Perlmutterknopf - Industrie
A. Stiger & Meuz
 Slovenska Bistrica
 se priporoča.
 Podpirajte domačo industrijo!

Teleskop
 Najnovejša kontrola!

Alojz Arhar
 Konec. elektrotehnično podjetje
 Ljubljana VII, Celovška cesta 80
 Prevzema vsa električna dela in inštalacije pod ugodnimi pogoji. Jamči se za solidno delo in nizke cene.

Irgovci! Naročajte blago pri tvedkah, katere oglašajo v „Irgovskem listu“.

TISKARNA MERKUR
 Knjige, časopise, računc, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah
 Ljubljana, Gregorčičeva 23
 Lasna knjigo-veznica
 ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MICHALEK. Ljubljana. Telefon 25-92